C/2024/6344

7.11.2024.

P9_TA(2024)0080

Daljnja represija nad demokratskim snagama u Venezueli: napadi na predsjedničku kandidatkinju Mariju Corinu Machado

Rezolucija Europskog parlamenta od 8. veljače 2024. o daljnjoj represiji nad demokratskim snagama u Venezueli: napadi na predsjedničku kandidatkinju Maríju Corinu Machado (2024/2549(RSP))

(C/2024/6344)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Venezueli,

— uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima te ostale ugovore i instrumente UN-a u području ljudskih prava,

— uzimajući u obzir Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima,

— uzimajući u obzir izjavu glasnogovornika Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 29. siječnja 2024.,

— uzimajući u obzir izjavu glavnog tajništva Organizacije američkih država od 28. siječnja 2024. o nedavnim događajima u Venezueli,

— uzimajući u obzir Djelomični sporazum o promicanju političkih prava i izbornih jamstava za sve, koji su u listopadu 2023. potpisali Madurova vlada i venezuelski oporbeni savez Platforma za jedinstvo (Sporazum s Barbadosa),

— uzimajući u obzir prvo izvješće Neovisne međunarodne misije UN-a za utvrđivanje činjenica o Bolivarijanskoj Republici Venezueli, objavljeno 16. rujna 2020.,

— uzimajući u obzir Ustav Venezuele,

— uzimajući u obzir završno izvješće Misije EU-a za promatranje izbora u Venezueli od 22. veljače 2022. naslovljeno „Regionalni i lokalni izbori 21. studenoga 2021." te izjavu predsjednika Izaslanstva Europskog parlamenta za promatranje izbora Jordija Cañasa od 23. studenoga 2021. o regionalnim i lokalnim izborima u Venezueli 2021.,

— uzimajući u obzir članak 132. stavke 2. i 4. Poslovnika,

A. budući da bi izbori u Venezueli 2024. mogli biti prekretnica za prelazak s korumpirane autokracije na ponovnu uspostavu demokracije, pod uvjetom da se poštuju sve točke Sporazuma s Barbadosa; budući da se u Venezueli i dalje nastavlja s kršenjem građanskih i političkih prava, koje je dovelo do dugogodišnje nestabilnosti i nasilja; budući da je oko osam milijuna ljudi bilo prisiljeno napustiti zemlju;

B. budući da postoje sustavna ograničenja javnog informiranja, slobode mišljenja i izražavanja te prava na mirno okupljanje, posebno za disidente tog režima, sindikaliste, borce za ljudska prava i najugroženije članove društva;

C. budući da su 17. listopada 2023. u Venezueli Madurov režim i oporbeni savez Platforma za jedinstvo potpisali dva sporazuma, poznata kao Sporazumi s Barbadosa, kojima su obuhvaćena pitanja među kojima je promicanje političkih prava i izbornih jamstava za sve te oslobađanje političkih zatvorenika; budući da su tim sporazumom obuhvaćene važne teme kao što je omogućavanje međunarodnim promatračima da sudjeluju u izbornom procesu; budući da je potpisivanje sporazuma bilo prvi korak na putu da se osiguraju slobodni i pošteni izbori u Venezueli;

D. budući da je María Corina Machado 22. listopada 2023. izabrana za predsjedničku kandidatkinju demokratske oporbe režimu i da je pobijedila na predizborima osvojivši 92,35 % glasova;

E. budući da su María Corina Machado, članovi njezina izbornog tima, uključujući Juana Freitesa, Luisa Camacara i Guillerma Lópeza, koji su nezakonito pritvoreni, nakon čega se vode kao nestali, kao i organizacije civilnog društva, pravnici, nevladine organizacije i drugi politički akteri demokratske oporbe režimu, već nekoliko mjeseci meta proizvoljnih i politički motiviranih pokušaja da ih se proglasi neprikladnima za obnašanje javne dužnosti; budući da je među njima i Henrique Capriles, koji se u prošlosti dvaput kandidirao na predsjedničkim izborima i koji je u toj istoj izjavi od 26. siječnja 2024. također proglašen neprikladnim za obnašanje javne dužnosti;

F. budući da su u procesu vraćanja na položaj Maríje Corine Machado nedostajali osnovni elementi jer nije primila primjerak dokumenta s optužbama protiv nje niti mogućnost da odgovori na optužbe; budući da je Vrhovni sud, koji je pod kontrolom režima, na svojoj internetskoj stranici objavio sažetak svoje odluke, koja nema pravne temelje; budući da je Ustavom Venezuele propisano da se politička prava pojedinaca ne mogu ograničiti administrativnim odlukama niti im se takvim odlukama može zabraniti obnašanje javne dužnosti; budući da stoga Vrhovni sud, koji je pod kontrolom režima, nije mogao donijeti ustavno utemeljenu presudu u tom pitanju;

G. budući da je Roberto Abdul, član povjerenstva koje je planiralo predizbore oporbe režimu, uhićen 6. prosinca 2023. zbog navodnog počinjenja veleizdaje; budući da su istodobno izdani uhidbeni nalozi za Henryja Alviareza, Claudiju Macero i Pedra Urruchurtua, članove stranke Vente Venezuela, zbog navodnog počinjenja kaznenih djela koja uključuju veleizdaju, zavjeru i pranje novca;

H. budući da te proizvoljne odluke nisu u skladu s obvezom predstavnika Nicolása Madura da 2024. održe kompetitivne predsjedničke izbore u Venezueli niti s preporukama misije EU-a za promatranje izbora; budući da upravna tijela stalnim proizvoljnim proglašavanjem oporbenih izbornih kandidata neprikladnima ograničavaju pravo građana Venezuele da izaberu svoje predstavnike;

I. budući da je Parlament u svojoj Rezoluciji od 13. srpnja 2023. o političkim diskvalifikacijama u Venezueli ([1]) već oštro osudio političko proglašavanje kandidata neprikladnima od strane venezuelskog režima; budući da je u toj rezoluciji izričito osuđeno proizvoljno i neustavno proglašenje Maríje Corine Machado i drugih istaknutih političkih ličnosti neprikladnima za obnašanje javne dužnosti na 15 godina i da je izraženo žaljenje zbog činjenice da su preporuke posljednje Misije EU-a za promatranje izbora u potpunosti zanemarene;

J. budući da je Madurov režim glavnom promatraču Misije EU-a za promatranje izbora uskratio ulazak u Venezuelu da predstavi završno izvješće o regionalnim i lokalnim izborima održanima 2021. jer je misija EU-a za promatranje izbora protjerana iz te zemlje;

K. budući da je režim 22. siječnja preko glavnog odvjetnika izdao četrnaest uhidbenih naloga protiv nekoliko pojedinaca, uključujući borkinju za ljudska prava Tamaru Sujú, novinara Sebastiana Barráeza, bivšeg gradonačelnika Caracasa Antonija Ledezme, političkog vođe Leopolda Lópeza, bivšeg privremenog predsjednika Venezuele Juana Guaidóa i bivšeg gradonačelnika Davida Smolanskog, na temelju lažnih optužbi za veleizdaju, atentat i za puko korištenje slobode izražavanja protivljenja režimu;

L. budući da venezuelski parlament, koji je pod kontrolom Madurova režima, priprema novi zakon o financiranju i djelovanju nevladinih organizacija kako bi se ograničila sposobnost civilnog društva da se organizira i brani svoja prava;

M. budući da je Maduro 31. siječnja podržao poziv Nacionalne skupštine, koja je pod kontrolom režima, da se, počevši od 5. veljače i u dijalogu s raznim sektorima, izradi prijedlog izbornog rasporeda za predsjedničke izbore koji se očekuju u drugoj polovici 2024., ali za koje još nije potvrđen datum;

N. budući da izborni plan iz Sporazuma s Barbadosa i dalje predstavlja priliku za rješavanje dugotrajnih političkih, gospodarskih i humanitarnih kriza u Venezueli te za održavanje kompetitivnih, slobodnih i uključivih izbora u toj zemlji; budući da se progonom kandidata oporbe režimu ozbiljno krše politička prava i izborna jamstva sadržana u Sporazumu s Barbadosa;

O. budući da režim također uvodi promjene u Državno izborno povjerenstvo kako bi se ometao izborni proces i ugušili svi izgledi za ponovnu uspostavu demokracije; budući da su u lipnju 2023. tri glavna rektora Državnog izbornog povjerenstva odstupila s dužnosti, što je i preostala dva rektora prisililo na ostavku; budući da je Nacionalna skupština, koja je pod kontrolom režima, imenovala posebno povjerenstvo sastavljeno od predstavnika režima, među kojima je i supruga Nicolása Madura, koje je nadležno za izbor novih rektora među pojedincima vjernima režimu;

([1]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2023)0288.

1. oštro osuđuje pokušaje da se predsjedničku kandidatkinju demokratske oporbe režimu Maríju Corinu Machado i druge, među kojima i Henriquea Caprilesa, proglasi neprikladnima za obnašanje javne dužnosti; podsjeća da su u procesu njezina vraćanja na položaj nedostajali osnovni elementi jer nije primila primjerak dokumenta s optužbama protiv nje niti joj je dana prilika da odgovori na optužbe;

2. oštro osuđuje napade na članove tima Maríje Corine Machado i druge predstavnike oporbe i civilnog društva te borce za ljudska prava i novinare, kao i njihove navodne prisilne nestanke, njihova uhićenja i uhidbene naloge izdane za njih; oštro osuđuje uplitanje Madurova režima u izborni proces;

3. poziva na trenutačno i bezuvjetno puštanje na slobodu svih proizvoljno uhićenih političkih i društvenih vođa, uključujući tri člana izbornog tima Maríje Corine Machado, predsjedničke kandidatkinje koja predstavlja oporbu režimu, naime Juana Freitesa, Luisa Camacara i Guillerma Lópeza;

4. ponovno ističe da postupci Nicolása Madura i njegovih predstavnika, uključujući progon članova demokratske oporbe režimu i pokušaje da se kandidate spriječi da se natječu na ovogodišnjim predsjedničkim izborima, predstavljaju jasno kršenje sporazuma koje su na Barbadosu potpisali predstavnici Nicolása Madura i Platforme za jedinstvo u cilju održavanja kompetitivnih predsjedničkih izbora u Venezueli 2024.;

5. ističe da je izjava Vrhovnog suda, koji je pod kontrolom režima, neustavna i nezakonita jer proizlazi iz proizvoljnih i politički motiviranih optužbi te da provedeni postupak nije bio u skladu sa zakonom; stoga smatra da odluka Vrhovnog suda, imenovanog od strane režima, nema pravne temelje ni valjanost te da María Corina Machado i dalje ispunjava uvjete da bude birana na izborima;

6. smatra da ti postupci predstavljaju jasan pokušaj diktatorskog političkog progona kojim se krše građanska i politička prava venezuelskog naroda te da te predvidljive mjere, posebno s obzirom na dosadašnje postupke režima, još jednom umanjuju izglede za slobodne i poštene izbore;

7. prepoznaje napore oporbe režimu u cilju da se organiziraju predizbori kao demokratsko rješenje za građane Venezuele u zemlji i inozemstvu; apelira na vlasti Venezuele da osiguraju uvjete za održavanje poštenih, slobodnih, uključivih i transparentnih izbora;

8. odlučno poziva venezuelski režim da hitno prestane s progonom Maríje Corine Machado, osobe koja je pobijedila na predizborima i time postala potpuno legitimna kandidatkinja oporbe režimu, kao i drugih oporbenih političara, te da započne s provedbom Sporazuma s Barbadosa, među ostalim poštovanjem načela izbornog plana i stavka 1. tog sporazuma, u skladu s kojim strane moraju „priznati i poštovati pravo svakog političkog aktera da slobodno odabere svojeg kandidata za predsjedničke izbore”, što bi značilo da se mora osigurati da María Corina Machado, čelnica koja predstavlja oporbu režimu, može slobodno sudjelovati na kompetitivnim i istinski demokratskim predsjedničkim izborima 2024.;

9. podsjeća na teške socijalne, gospodarske i humanitarne uvjete koji već godinama vladaju u Venezueli, a koje građani Venezuele predugo trpe; najoštrije osuđuje ubijanje, stalnu represiju, sustavno mučenje i kršenje ljudskih, građanskih i političkih prava stanovnika Venezuele i boraca za ljudska prava; odlučno poziva venezuelski režim da hitno prestane s progonom, represijom i kršenjem građanskih i političkih prava svojih političkih protivnika i građana Venezuele te da opozove naloge za uhićenje političkih protivnika i oslobodi političke zatvorenike;

10. osuđuje kršenje pravnog okvira za ograničavanje obrane ljudskih prava i slobode udruživanja te je posebno zabrinut zbog nacrta zakona o kontroli, reguliranju, djelovanju i financiranju nevladinih organizacija i organizacija koje su s njima povezane;

11. napominje da je svim građanima Venezuele, i u Venezueli i u inozemstvu, važno omogućiti sudjelovanje na izborima ažuriranjem stalnog registra birača i registra birača u inozemstvu, kako je predviđeno u stavku 3. točki 2. podtočki (e) Sporazuma s Barbadosa;

12. oštro osuđuje uplitanje u imenovanje članova Državnog izbornog povjerenstva i poziva na neovisan postupak imenovanja njegovih novih članova;

13. u potpunosti podržava istrage Međunarodnog kaznenog suda i Neovisne misije UN-a za utvrđivanje činjenica u pogledu brojnih zločina i represije koje provodi režim u Venezueli te poziva EU da podupre istrage navodnih zločina protiv čovječnosti, o čemu se trenutačno razmatra u okviru Rimskog statuta, kako bi se odgovorne osobe privele pravdi;

14. i dalje je snažno predan podupiranju dijaloga među stranama i težnjama građana Venezuele za demokratskom budućnošću; poziva EU da surađuje s međunarodnom zajednicom i svim miroljubivim demokratskim dionicima iz cijelog političkog spektra Venezuele te da iskoristi sve mehanizme koji su mu na raspolaganju kako bi potaknuo povratak načelima sadržanima u Sporazumu s Barbadosa;

15. odlučno poziva države članice da zadrže sankcije nametnute Madurovu režimu; ustraje u tome da bi sankcije trebalo pojačati dok ne bude postojala jasna i trajna predanost poštovanju temeljnih demokratskih standarda, vladavine prava i ljudskih prava, u skladu sa Sporazumom s Barbadosa; poziva na uvođenje daljnjih ciljanih sankcija u okviru globalnog režima sankcija EU-a u području ljudskih prava (EU-ov zakon Magnitsky) protiv sudaca Vrhovnog suda Venezuele koji su sudjelovali u pokušajima da se Maríji Corini Machado zabrani obnašanje javne dužnosti i protiv članova venezuelskih sigurnosnih snaga koje su sudjelovale u sustavnom zlostavljanju protivnika vlade;

16. poziva Europsku službu za vanjsko djelovanje, Delegaciju EU-a u Venezueli, države članice i međunarodnu zajednicu da nastave pratiti stanje u zemlji te da preuzmu odlučniju i vidljiviju ulogu;

17. ustraje u tome da EU ne smije razmatrati slanje misije za promatranje izbora u Venezuelu sve dok ne budu postojala jasna i vjerodostojna jamstva da se Sporazum s Barbadosa i izborni plan poštuju u cijelosti, dok se oporbeni političari koji su proglašeni neprikladnima za obnašanje javne dužnosti ne vrate na položaj, dok se Maríji Corini Machado ne dopusti sudjelovanje na izborima i dok se preporuke Misije EU-a za promatranje izbora iz 2021. ne provedu na odgovarajući način;

18. naglašava da izbori i rezultati izbora neće biti priznati ako se ti uvjeti ne ispune;

19. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, sudionicima sastanka na vrhu EU-a i Zajednice latinoameričkih i karipskih država, Europsko-latinskoameričkoj parlamentarnoj skupštini, Organizaciji američkih država, glavnom tajniku Ujedinjenih naroda i vlastima režima u Venezueli.